

POSTANOWIENIE

Dnia 2 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie skazanego I. I. ,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 2 czerwca 2026 r.,

wniosków skazanego

w przedmiocie wyznaczenia obrońcy i tłumacza w postępowaniu kasacyjnym

na podstawie art. 78 § 1 k.p.k. *a contrario* w zw. z art. 81 § 1 k.p.k. oraz art. 72 § 1

k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł:

wniosków nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Wnioski skazanego o wyznaczenie obrońcy z urzędu i tłumacza w postępowaniu kasacyjnym nie zasługiwały na uwzględnienie.

Odnosząc się do pierwszego z nich wskazać należy, że zgodnie z brzmieniem art. 536 k.p.k. sąd kasacyjny rozpoznaje kasację wyłącznie w granicach zaskarżenia i wyartykułowanych (na piśmie w terminie przewidzianym dla wniesienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia) zarzutów, w zakresie szerszym tylko wówczas, gdy ustawa tak stanowi.

Wprawdzie oskarżony może na każdym etapie postępowania żądać wyznaczenia mu obrońcy z urzędu (w tym również na etapie postępowania

kasacyjnego), jednak szczególny układ procesowy niniejszej sprawy daje asumpt do przyjęcia, że brak jest potrzeby wyznaczania skazanemu obrońcy z urzędu. Kasacja w sprawie została wszak wniesiona przez dotychczasowego obrońcę z wyboru (adw. D. J.), zaś jej wektor — w odniesieniu do zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 9 lipca 2025 r., sygn. X Ka 692/24 — został określony przez jej autora w sposób korespondujący z rolą przedstawiciela procesowego I. I. : jest to kasacja na korzyść skazanego (zresztą ustawą nie pozwala na określenie innego kierunku nadzwyczajnego środka zaskarżenia wnoszonego przez obrońcę — por. art. 86 § 1 k.p.k.). Postępowanie zainicjowane wniesieniem nadzwyczajnego środka zaskarżenia w żadnym wypadku nie może zatem doprowadzić do pogorszenia położenia prawnego skazanego (nie został wniesiony środek zaskarżenia na niekorzyść skazanego, co blokuje możliwość orzekania na niekorzyść oskarżonego/skazanego zarówno na poziomie kasacyjnym, jak i apelacyjnym). Wyznaczanie w takiej sytuacji skazanemu I. I. obrońcy z urzędu należy ocenić jako bezprzedmiotowe (także w sytuacji skierowania kasacji do rozpoznania na forum posiedzenia) i — w istocie — nie nakierowane na rzeczywistą realizację prawa do obrony na etapie postępowania kasacyjnego. Tym samym zbędne było również wdrażanie czynności mających na celu weryfikację twierdzeń skazanego o jego stanie majątkowym.

Podobnie należy ocenić drugi ze zgłoszonych wniosków. Wprawdzie zgodnie z art. 72 § 1 k.p.k. oskarżony ma prawo do korzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza, jeżeli nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim, jednak taka sytuacja nie zaistniała w przedmiotowej sprawie. Analiza akt sprawy jednoznacznie wskazuje na to, że I. I. , posiadający obywatelstwo polskie i egipskie oraz wykształcenie wyższe (z zawodu skazany jest nauczycielem języka angielskiego i tłumaczem), włada w wystarczającym stopniu językiem polskim. Już na etapie postępowania jurysdykcyjnego przed sądem pierwszej instancji oświadczył, że cyt.: „[n]ie potrzebuje tłumacza, rozumie język polski doskonale w mowie i piśmie” (zob. protokół rozprawy głównej z dnia 16 sierpnia 2021 r. k. 1270-1271 t. VIII). Oświadczenie to potwierdził na kolejnym terminie rozprawy głównej w dniu 2 lutego 2022 r., gdzie wskazał, że cyt.: „nie potrzebuje żadnego tłumacza”, „jest obywatelem Polskim, wszystkie wnioski do Sądu złożył w języku polskim, arabskim

i angielskim. Zdaje sobie sprawę z konsekwencji swojego oświadczenia, z tego, że nie będzie korzystał z tłumaczenia i że nie będzie mógł skutecznie się na to powołać. Nie chce tłumacza w toku całego postępowania” (zob. protokół rozprawy głównej z dnia 2 lutego 2022 r. k. 1627 t. VIII). Deklaracje oskarżonego skutkowały zwolnieniem tłumacza przez sąd pierwszej instancji i prowadzeniem procesu bez jego pomocy, również przed sądem odwoławczym z powołaniem na powyższe oświadczenie (zob. protokół rozprawy apelacyjnej z dnia 9 lipca 2025 r. k. 4206 t. XXI). W tej sytuacji domaganie się tłumacza na etapie postępowania kasacyjnego uznać należy za nieuzasadnione, zaś wniosek w tym zakresie za bezprzedmiotowy i podobnie jak wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu w istocie nie nakierowany na rzeczywistą realizację prawa do obrony na etapie postępowania kasacyjnego, a jedynie zmierzający do jego przedłużenia

[J.J.]

[a.ł.]